

بندر خرمشهر مأمّن تجار و دریانوردان

عباس مدحجی

بندر از دیرباز جایگاه ویژه‌ای در ادبیات، اقتصاد، تجارت و حتی گسترش بافت شهری در مناطقی داشته که در نزدیکی آن شکل گرفته‌اند. موقعیتی که گاهی خود بعنوان محور ایجاد یا توسعه‌ی شهری عمل کرده و باعث شکل‌گیری و تقویت تمدن شده‌است. اصولاً زندگی بندری یک سبک زندگی خاص و عای حده‌ای ست که تمام‌المان‌های یک سیاق جداگانه از حیات آدمی را دارد با این تفاوت که وابسه به طبیعت هم هست. یکی از پرآوازه‌ترین همزیستی‌های موفق سده‌ی اخیر ایران در این باب، خرمشهر و بندرش هستند که روی هم رفته با عنوان بندرخرمشهر بکار می‌رود. بندرخرمشهر میراث طلایی‌ترین دوران تجارت و اقتصاد جنوب غرب کشور است که امروز چون اژدهایی آرام و پس از سال‌ها غرش دمداد در جای خود آرمیده و شاید هم رو به انحسار است. مأمّن تجار و دریانوردان در روزهای دور امروز اما چنان برای ملوانان جذاب نیست. بندرخرمشهر در شمال غربی خلیج فارس و در جنوب غربی جمهوری اسلامی ایران و در همسایگی جنوب شرقی کشور عراق (مرز زمینی شلمچه) در محل تلاقی رودخانه‌های اروندرود و کارون در استان خوزستان واقع شده که سابقه‌ای طولانی در امر تجارت دریایی داشته‌است. ساخت و بهره‌برداری از اسکله‌های ویژه پذیرش کشتی‌های اقیانوس پیماندر بندرخرمشهر در سالهای آغازین ۱۳۰۰ شمسی شروع شده و در زمان جنگ جهانی دوم و پس از آن به اوج خود رسید، بطوری که در سال‌های قبل از انقلاب اسلامی بندرخرمشهر با داشتن تعداد ۲۰ اسکله یکی از بزرگترین بندر کشور بحساب می‌آمد و تنها در سال ۱۳۶۱ چهار میلیون تن کالای عمومی از طریق این بندر به کشور وارد شده‌است. بندری که امروز وسعتش ۲۳ کیلومتر مربع است و توسعه ترمینال و ساخت یک ترمینال استاندارد در اراضی به وسعت ۳۰ هکتار را در دستور کار دارد و از مهمترین بندر کانیتیزی کشور خلیج فارس محسوب می‌شود. بندرخرمشهر در گذشته دروازه‌ی ۶۵٪ از کل واردات و صادرات کشور بود و آن قدر پرونوق و غنی بود که زمانی که ارتش عراق بندرخرمشهر را اشغال کرد (اولین جایی از خرمشهر که به اشغال عراق درآمد) با تابشت غیرقابل‌یابوری از غنایم روبرو شد. کالاهای خودروها و مواد اولیه صنایع که در سوله‌های زیادی دیو شده بودند یا در آتش جنگ سوختند یا ارتش عراق آن‌ها را سرق کرد. ایران تنها توانست پنج شناور لایروب‌هلندی‌ش که را که وظیفه‌ی لایروبی آبراهه اروند را بر عهده داشتند پیش از تسلط عراق به بندر بوشهر و امام (ره) منتقل کند. جنگ آن قدر بیرحمانه بر بندرخرمشهر یورش برده بود که شناورها و یدک‌کش‌ها و کشتی‌های پهلو گرفته هم فرصت نیافتند بگریزند. تصاویر حد فاصل کانال دستکند عضدی تا بندرخرمشهر بعد از جنگ به خوبی گواه آن است که لاشه‌ی بیش از ۱۸۶ مغروه بزرگ و کوچک، پُر و خالی، داخلی و خارجی با ملوان و بی‌ملوان چگونه جای‌جای مسیر آبی را آسودود و خطر آفرین کرده بودند. آسیبی که با گذشت بیش از چهل‌سازی از آزادسازی خرمشهر هنوز هم کاملاً دست از سر بندر نداشت است. گرچه در حال حاضر کلیه زیرساخت‌های قبل از جنگ اعم از اسکله‌ها، انبارها و محوطه‌ها بازسازی شده‌است. ساختمان اصلی و محوطه بندرخرمشهر در ابتدای جنگ و بحسوجه‌ی مقاومت چندین بار بین نیروهای عراقی و ایرانی دست به دست می‌شود و محل شهادت چند نفر از رزمندگان هم هنوز بام ساختمان قدیم بندر مشخص است. ساختمانی که دوسال پیش در زمره‌ی آثار دفاع مقدس، ثبت ملی شد و قرار بود روزی تبدیل به موزه شود. اما همچنان استوار و نکتیده محصور در فتنس‌ها دقیقاً وسط بندر مانند ژئوتالی پیر و فروت با درجه‌هایی نامرئی ست که مشغول پاسپانی از مرز است. گرچه ماجراهای رشادت بندرخرمشهر فقط در جنگ هست ساله‌خاصه نمی‌شود و آرامگاه شهید باندر و هم‌زمانش کمی آن سوتر از محوطه بندرخرف‌ها برای گفتن دارد. شهید غلامعلی باندر و هم‌رزمش امیرنقدی از نیروی دریایی ارتش در شهریور سال ۱۳۲۰ وقتی فهدیدند ارتش انگلستان قصد نفوذ به خاک میهن را دارد به تنهایی در مقابل آن مقاومت می‌کند و در نهایت طبق وصیت خودشان مبنی بر تدفین در همان جایی که شهید می‌شوند، روبروی بندر کنونی به خاک سپرده می‌شوند. آرامگاهشان اگرچه مهجور اما چون نگینی بر تاریخ مقاومت و وطن پرستی خرمشهر می‌درخشد. بندرخرمشهر روزی جزو مهمترین بندار خاورمیانه هم بود. روزهایی که عمق آبراهه اروند در بزرگترین جرز کم‌تر از شش متر نمی‌شد و میزان هرکشتی‌ها رتناز و آبخوری بود. سوله‌ها و انبارهایش از یک سو و اسکله‌ها و باراندازهایش از سوی دیگر شلوغ و پُرکارگر و پرملوان بود. نه تنها کشتی‌های باری که مسافران دریایی هم از بندرخرمشهر ترنسفر میشدند. پایانه‌ای مسافری که هنوز هم بین کویت و ایران فعال است و هزار سلام و خداحافظی تا به امروز به خود دیده و میعاد گاه‌هایی دیگر است. الان هم این بندر از تک و تانیفتاده، صنایع کشتی‌سازی پیرامون بندرخرمشهر، صادرات عمده کالیکر، واردات پرونوق چندسال پیش خودروه‌های خارجی پلاک اروند، پایانه مسافری فعال به کشورهای حوزه خلیج، اشغال فعال حدود نهار فقر، احداث و نصب چند اسکله‌ی گردشگری جدید، رونق و مدیریت گردشگری دریایی در ایام نوروز هر سال، مشارکت در پروژه‌های عمرانی عام‌المنفعه و این قبیل فعالیت‌ها نشان از نبض زنده‌ی بندرخرمشهر دارد. نبضی که می‌طلبد نگاهی جدی‌تر و از نو به آن داشت. عدم لایروبی چندین ساله آبراهه‌های منتهی به بندرخرمشهر، چالش‌های اقتصادی کشور و افزایش نرخ ارز، تلاش عراق برای ساخت بندر بصره در نزدیکی بندرخرمشهر، اعمال نصفه و نیمه قوانین تجارت در منطقه آزاد اروند از جمله مهمترین موانع پیش روی فعالیت این موقعیت بزرگ و ریشه دار منطقه‌است. موقعیتی که اگر کمی هم‌راهی و توجه بدان شود پتانسیل آن را دارد که همچون گذشته نقشی کلیدی در اقتصاد کشور بازی کند. مجهز بودن این بندر به خطوط ریلی، هوایی و زمینی در کنار راه‌های آبی طلایی‌ترین ویژگی آن است. قرار گرفتن در منطقه آزاد تجاری اروند و همجواری با پالایشگاه آبادان، صنایع فولاد خرمشهر و اهواز و مرز زمینی نزدیک با کشور عراق هم از دیگر نشانه‌های طلایی آن است. فرهنگ بندری مردم خرمشهر که از دیرباز با دمخور بودن نیز ویژگی مهم دیگری ست که سالها در کوچه و خیابانش را دم گرفتند دختر بندری تو مال منی تا هوای گرم بندر توی بازار خرمشهر دیدمت با ناشناسی ... نمود پیدای کند. ملوانانی که از سفرهای طولانی به خانه بازمی‌گشتند اکنون پیرمردانی شده‌اند که با لباس محلی هر روز عصر خیط خود را با شص روانه آب میکنند تا از روی نفتن و وقت گذرانی هم که شده چند ماهی تازه به خانه ببرند و اگر در راه هم صحبتشان شوی از تسلط‌شان به چند زبان زنده‌ی دنیا متعجب می‌شوی. بندر در خون مردم بندری ست. اصولاً مردمان بندار در هر کجای جهان باشند خصوصیات مشترکی دارند. ساده زیستند و باهوش. صبورند و قانع. اصالت پرایشان مهم است و مهمان نوازی در خونشان. حقیقتاً دمخور شدن با دری و آب، آدم را از نومی سازد. بندرخرمشهر هم این روزها مثل همان ملوانان پیر و پیر تجربه‌است. کوهی از ظرفیت‌ها و توانایی‌ها پشت نام و نشان آرامش قرار گرفته که اگر نگاهی نو و دقیق به آن شود، قطعاً سری به سرفرازی مهمترین بندار امروز کشور و منطقه خواهد داشت.

سیل در حقیقت افزایش ارتفاع آب رودخانه، بیرون زدن آب از آن و اشغال بخشی از دشت‌های حاشیه رودخانه می‌باشد که می‌تواند با غرقاب نمودن منطقه باعث وارد آمدن خسارات بر ساختمان‌ها، تاسیسات و تجهیزات عمومی و شهری – روستایی، تلفات انسانی و دامی است. در مواردی نیز سیل می‌تواند ناشی از افزایش سطح

بررسی «اقتصاد سرآمد» از راهکارهای کنترل سیلاب و کاهش خسارت‌های آن

ضرورت برخورد قضایی باتعرض‌ها در حریم رودخانه

آب دریاچه و دریا باشد که در این موارد جریان‌بادهای شدید تأثیر زیادی خواهد داشت. در هنگام بارش باران و برف؛ مقداری از آب جذب خاک و گیاهان، درصدی تبخیر، باقیمانده جاری شده و رواناب را تشکیل می‌دهد. سیلاب زمانی رخ می‌دهد که خاک و گیاهان نتوانند بارش را جذب نموده و...

از «پرورش ماهی در قفس» غفلت نشود

آبزی‌پروری در خلیج فارس نهادینه شود

«وجود سواحل مستعد برای پرورش میگو

ظرفیت مغفول مانده استان بوشهر (طولانی‌ترین مرز با خلیج فارس)

روزنامه اقتصاد سرآمد

عضو کمیسیون عمران مجلس مطرح کرد

سازمان بنادر در جذب نیروی انسانی مستثنی شود

نشت ۷ تن آب آلوده به مواد رادیواکتیو ژاپن به دریا

۷ تن آب آلوده به مواد رادیواکتیو از یکی از نیروگاه‌های اتمی قدیمی ژاپن به دریا نشت کرد. به گزارش اقتصاد سرآمد، خبرگزاری «کیودو» ژاپن اعلام کرد ۷ تن مواد رادیواکتیو متعلق به یکی از نیروگاه‌های اتمی این کشور به دریا نشت کرده‌است. به نوشته خبرگزاری «اسپوتنیک»، شرکت

«کانسای» گرداننده نیروگاه اتمی «میهاما» ژاپن اعلام کرد، ۷ تن آب آلوده به مواد رادیواکتیو متعلق به راکتور سوم این نیروگاه به دریای ژاپن نشت کرده‌است. خبرگزاری کیودو با این حال ادعا کرد که نشت این مواد رادیواکتیو هیچ تأثیر منفی بر محیط زیست ندارد. این نیروگاه اتمی با قدمت چهل سال گذشته و پس از ده سال تعطیلی شروع به کار کرده بود. نشت این مواد رادیواکتیو در حالی رخ داده که سال گذشته «ژائو لیجیان» سخنگوی وزارت امور خارجه چین از دولت ژاپن درخواست کرد از تصمیم برای رها سازی پساب یک نیروگاه اتمی در اقیانوس آرام بر گشته و عذرخواهی کند.

«توشیمیتسو موتگی» وزیر امور خارجه ژاپن روز سه‌شنبه با اعتراض به تصویری که لیجیان در حساب توئیتری خود به اشتراک گذاشته بود گفت، توکیو شدیداً نسبت به این اقدام معترض بوده و خواستار حذف این پیام است. لیجیان در این پیام توئیتری، یک نقاشی قدیمی ژاپنی را که چند قایق‌ران را درون دریا نشان می‌دهد، تغییر داده و به جای قله معروف ژاپن، راکتور نیروگاه فوکوشیما را ترسیم کرده‌است. همچنین شکل امواج آب به شکل جنین‌های ناقص انسان، جسمه و پنجه و سر کرکس تغییر کرده‌اند. سخنگوی وزارت امور خارجه چین در توضیحی گفت: «این نقاشی درخواست به حق مردم را نشان می‌دهد. این دولت ژاپن است که باید از تصمیم غلط خود بازگشته و عذرخواهی کند. ژاپن کار غلطی انجام داده‌است و جلادیرگان حتی اجازه ندارند درباره آن صحبت کنند؟». (جزئیات بیشتر) در پی وقوع زلزله به قدرت ۹ درجه در مقیاس ریشتر و سونامی متعاقب آن در تاریخ ۱۱ ماه مارس ۲۰۱۱ در شمال شرقی ژاپن، گداخت هسته‌ای ۶ راکتور نیروگاه «دایچی» در مجاورت شهر فوکوشیما، منجر به انفجار آن شد. به‌طوری که تشعشعات اتمی آن حتی به سواحل روسیه نیز رسید. دولت ژاپن پیش‌تر اعلام کرده بود، قصد دارد پساب رادیواکتیو این نیروگاه را در یک بازه زمانی دو ساله، تدریجاً به داخل اقیانوس آرام رها کند. مقامات ژاپنی می‌گویند این پساب‌ها تصفیه شده‌اند و با استانداردهای ایمنی بین‌المللی مطابقت دارند. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ماه گذشته اعلام کرد که از طرح ژاپن برای رها سازی پساب نیروگاه فوکوشیما حمایت می‌کند. لیجیان در واکنش به این تصمیم، در نشست خبری خود در پکن علیه تصمیم دولت ژاپن برای ریختن فاضلاب نیروگاه اتمی شهر فوکوشیما گفت: «اقیانوس آرام، فاضلاب ژاپن نیست». وزارت امور خارجه چین اواخر فروردین سفیر ژاپن را فراخوانده و هشدار داد: «این تصمیم احتمالاً قوانین و مقررات بین‌المللی را نیز نقض می‌کند. این اقدام درخور یک کشور مدرن و متمدن نیست. چین نارضایتی عمیق و مخالفت جدی خود را علیه آن، اعلام می‌کند».

ژاپانگهان از ژاپن درخواست کرد در تصمیم خود بازنگری کرده و کمیته‌ای متشکل از کارشناسان بین‌المللی از جمله متخصصان چینی را برای تصمیم‌گیری درباره پساب این نیروگاه تشکیل دهد. اردیبهشت امسال نیز، سخنگوی وزارت خارجه چین در نشست خبری از ژاپن خواست تصمیم اشتباه خود برای تخلیه آب آلوده به مواد هسته‌ای در دریا را لغو کند.

«وانگ و نبین» سخنگوی وزارت خارجه چین این اظهارات را رد و واکنش به اقدام اخیر «شرکت برق توکیو» برای آغاز عملیات حفاری زیردریا در یک کیلومتری «نیروگاه هسته‌ای فوکوشیما دایچی» بیان کرد. وانگ و نبین گفت که کشورهای ساحلی اقیانوس آرام از جمله چین به طور جدی نگران تصمیم ژاپن هستند و قاطعانه با چنین اقداماتی مخالف هستند. این دیپلمات چینی افزود، صرف نظر از نگرانی جامعه بین‌المللی، این شرکت به قول قبلی خود مبنی بر عدم تخلیه آب، وفا نکرده‌است.

سخنگوی وزارت خارجه چین گفت: «چنین تلاشی برای منتج به یک عمل انجام شده غیرمستولانه است. دولت ژاپن باید فوراً آن را متوقف کند.» وانگ و نبین گفت تاکنون، دولت ژاپن نتوانسته‌است توضیح کامل و قانع‌کننده‌ای در مورد موضوعاتی از مشروعیت این اقدام گرفته تا کارایی سیستم تصفیه و عدم اثرات محیط‌زیستی ارائه دهد.

بخش پایانی

احیای دریاچه ارومیه؛ شعار سیاسی اقدام غیر موثر

ستاد احیای دریاچه ارومیه چرا تشکیل شد؟

اقدامات انجام شده از سال ۱۳۹۳- ۱۴۰۱ برای احیای دریاچه ارومیه یا در راستای نتایج مطالعات و پایان‌نامه‌ها نبوده و یا آن قدر به مسائل حاشیه‌ای و راهکارهای نادرست (توئل سد کانی سبب) پرداخته که نه تنها مشکلات منطقه کاهش نیافته و روند مرگ دریاچه متوقف نشده بلکه به سرعت آن نیز افزوده شده‌است...

۴

عضو کمیسیون انرژی مجلس در گفت‌وگو با «اقتصاد سرآمد» مطرح کرد

غیرفعال شدن

۲۸ درصد از

معادن در سال ۱۴۰۰

نگران‌کننده‌است

۸

صادرات دریایی LPG فرصت جدیدی برای خلق درآمد برای کشور است

۵

مجموعه رسانه‌ای اقتصاد سرآمد برگرفته از تیم حرفه‌ای در قالب پایگاه خبری سرآمد

آنلاین، سایت نسخه دیجیتالی روزنامه و نسخه چاپی اقتصاد سرآمد با اطلاع رسانی در حوزه

های مختلف اقتصادی با محوریت اقتصاد دریا، فعالان حوزه‌ی صنعت، شرکت‌های اقتصادی

با شعار «خردمندی، مطالبه‌گری و توسعه» دوشادوش فعالان اقتصادی در راستای اعتلای

شاخصه‌های توسعه‌ی همه‌جانبه این مرز و بوم فعالیت مستمر دارد

آدرس پایگاه خبری: Eghtesadsaramadonline.ir

آدرس سایت روزنامه: Eghtesadsaramad.ir

ایمیل: Eghtesadsaramad@gmail.com

تلگرام: @Eghtesadsaramad

تلفن همراه: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶

تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۶۹۲۲۷